

Врз основа на член 14, став 2 и став 3 од Законот за еднакви можности на жените и мажите Сл. Весник на Р. Македонија, бр. 6 од 13.01.2012 година, и вр основа на Статутот на Општина Штип, и чл. 21 став 1, точка 36 („Службен гласник на Општина Штип“ бр. 01/03, 18/07, 11/08, 07/09, 16/09, 4/11, 15/21), Советот на Општина Штип на седницата одржана на 28 јануари, донесе

ПРОГРАМА ЗА ЕДНАКВИ МОЖНОСТИ НА ОПШТИНА ШТИП ЗА 2025 ГОДИНА

Вовед

Годишната програма за еднакви можности на Општина Штип за 2025 година е документ со кој се планираат годишните активности на општината на полето на еднаквите можности за жените и мажите за 2025 година.

Согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите („Службен Весник на Република Македонија“ бр. 6/2012), Законот за изменување и дополнување на Законот за еднакви можности на жените и мажите („Службен Весник на Република Македонија“ бр. 166/2014), Законот за спречување и заштита од дискриминација („Службен Весник на Република С. Македонија“ бр. 258/2020 год.), Закон за спречување и заштита од насилиство врз жени и семејно насилиство (Службен Весник на Република Македонија“ бр. 24/од 2021 год.), и други закони, општината има за цел да креира локални политики и да работи на зготемување на свеста кај граѓаните за воспоставување на еднаквите можности на мажите и жените во: политичката, економска, социјалната, образовната, здравствената и во други сфери, при тоа почитувајќи го принципот на недискриминација, преземајќи основни и посебни мерки кои произлегуваат од Законот за еднакви можности.

Советот на Општината игра клучна улога во создавањето безбедни и здрави услови за заедницата на која ѝ служи. Комисијата за еднакви можности на мажите и жените како постоеало тело на Советот, е одговорна и посветена на промоција и операционализација на прашањето за родовата еднаквост преку конкретни мерки и активности. Локалната власт може да направи значајни промени и поместувања кои ќе доведат до подобра положба на жените во општината и унапредување на родовата еднаквост при тоа:

- правејќи анализи за родовата рамноправност, детектирајќи ги слабостите и предностите;
- подобрувајќи го пристапот на жените и останатите маргинализирани групи граѓани до инфраструктурата;
- давајќи помош и поддршка на специјализирани институции во борбата против родово-базираното насилиство;

- зголемувајќи го промовирањето на жените на раководните функции и добрите работни места;
- промовирајќи го спортот и рекреацијата кај женската популација,
- промовирајќи успешни примери на жени претприемачи;
- подобрувајќи го пристапот на жените и останатите социјално ранливи категории и маргинализирани групи до здравствените и социјалните услуги и сл.

За планирана, целосна и ефективна реализација на ваквите политики, локалната самоуправа изготвува документи по кои се раководи во спроведување на концептот на родовата рамноправност. Такви се: Стратегијата за родова еднаквост на Општина Штип 2021-2025 година, како и Годишните програми за еднакви можности.

Во изготвувањето на Годишната програма за еднакви можности за 2025 година, Општината се раководеше од основните принципи и заложби кои произлегуваат од Стратегијата за родова еднаквост 2021-2025 год., а тие стратешки приоритети се :

1. Подобрување на пристапот на жените до квалитетни здравствени и социјални услуги;
2. Подобрување на економската положба на жените во општината;
3. Зголемено учество на жените во општествениот живот;
4. Спречување на родовообазирано насилиство;
5. Собирање на родоворазделена статистика.

Во текот на изминатата 2024 година од страна на општината се реализираа значајни проекти кои во себе содржат родова компонента и даваат значаен придонес кон развивање и поттикнување на родовата рамноправност во општината. Дел од нив беа распоредени во годишните програми на одделенијата во различни области како што се: комуналната и урбанистичката инфраструктура, спортот, образованието, културата, детската и социјалната заштита, транспортот на патници и др.

Почитувајќи го принципот на транспарентност и партцијативност во донесување на документи кои се од интерес на граѓаните на општината, при изготвувањето и планирање на поддржините на Програмата за еднакви можности за 2025 година, беа вклучени граѓаните преку граѓански организации. Нејзиното изготвување започна со распишување на Јавен повик од 4 до 20 октомври 2024 година со кој беа повикани сите заинтересирани здруженија и фондации кои во својата сфера на интерес и работа ја имаат

родовата рамноправност, да се пријават со свои активности со кои ќе бидат вклучени во Програмата за еднакви можности за 2025 година.

На повикот со свои предлог – проекти аплицираа шест здруженија на граѓани и тоа: Здружението за социјална инклузија и животно учење НЕЦИ – Штип, ЕХО – Штип, Кик Бокс Клиб „Гладијатор Фајт“ од Штип, Здружение на Ромите – Черевија Штип, Ромска асоцијација за еднакви права – РОТА Штип и Здружението за унапредување, поддршка и развој на ромската заедница – АРКА од Штип. Врз основа на добиените предлози, и врз основа на веќе востановените практики и активности на КЕМ, Интерсекторската група за родово одговорно креирање на локални политики и буџетирање и координаторот за еднакви можности, согласно законската регулатива, на 7 ноември 2024 година, беше одржан состанок на Комисијата за еднакви можности при Советот на Општина Штип, при што беа разгледани сите предлог проекти со кои здруженијата на граѓани аплицираа. Покрај преложените проекти, Програмата беше дополнета со активности кои општинската администрација ќе ги спроведува во соработка со институции од различни области. Откако беа разгледани предлог – проектите и предложените активности од општинската администрација, беше составена Годишната програма за еднакви можности на Општина Штип за 2025 година со следниве планирани активности:

1. Проект на тема „Насилството може да го униши детството“ Предвидени се предавања за наставниците за препознавање на булингот и промовирање на упатство (прирачник) за креирање и засилување на протоколите за заштита од насилиство, злоупотреба и запоставување на децата во училиштата и за постапување во случај на кризни настани по децата и учениците во основите училишта. Предвидено е проектот да се реализира во соработка со НВО „Двојна надеж“
2. Состаноци на Интерсекторска група за родово одговорно креирање на локални политики и буџетирање на Општина Штип за родова еднаквост со цел унапредување на состојбите на планот на родовата рамноправност во Општина Штип;
3. Координација и работа со стручни лица, консултантски ангажирани од страна на меѓународни организации како што е UN Women во подобрување на Програмите со внесување на родова компонента;
4. Реализирање на проект „Подигање на свеста на средношколската младина за опасностите СПБ во насока на превенција на истите“, проект кој се реализира повеќе години во рамки на Програмата за еднакви можности на Општина Штип;

5. Организирање на локална кампања за заштита и зачувување на женското и машкото здравје на граѓаните во Општина Штип, преку едукативни трибини за унапредување на здравјето, печатење на едукативни брошури и флаери и нивно дистрибуирање на јавни места, организирање на бесплатни скрининзи за мажи и жени, гостување на доктори специјалисти во медиуми со цел подигање на свеста за превенција од болести на машките и женските репродуктивни органи; „Здрави жени-здрава заедница”, „Машкото здравје во фокус“ Кампањите ќе се спроведат во соработка со доктори специјалисти од здравствени институции.
6. Обуки за запознавање на придобивките што се нудат преку мерките од Оперативниот план на АВРМ и неговите компоненти кои се фокусираат на самовработување, вклучувајќи и лица со попреченост, како и работници и обуки за стручни занимавања што се баарани од работодавачите. Средби со работодавачите на локално ниво преку организирање на втор саем на работодавачи од Штип и од регионот, како и циклус обуки за кариерен развој и зајакнување на економската состојба на жените во локалната заедница. Проектот е во организација на Здружението за социјална инклузија и доживотно учење НЕЦИ – Штип (**предлог проект по Јавниот повик**).
7. Обезбедување на сет на неопходните услуги за жени и девојки изложени на секаков вид насилиство преку поддршка на функционирањето на Центарот за интегративен пристап до неопходните услуги за жени и девојки изложени на секаков вид на насилиство за периодот од најмалку 6 месеци за идната 2024 година. Втора активност во овој предлог проект е редовно одржување на квартални состаноци на Мултисекторскиот тим на заедницата за ефикасна заштита на жени и девојки изложени на насилиство со цел заедничко координирано делување при спроведувањето со различни форми на насилиство. Проектот го спроведува ЕХО - Штип. (**предлог проект по Јавниот повик**);
8. Организирање на спортско-рекреативни антистрес тренинзи и забавно-спорчки игри кои ќе подобруваат флексибилноста, држењето и јачината на телото кое ќе придонесе за одржување на психо-физичкото здравје и социјализација на жените. Проектот го спроведува ЕХО - Штип. (**предлог проект по Јавниот повик**);
9. Обуки преку практични вежби во кик - бокс за жени и девојчиња кои претходно не би учествувале во таква програма или пак биле жртви на родово-базирано насилиство, со цел стекнување на вештини за самоодбрана и зголемување на нивната самодоверба. Проектот го спроведува Кик Бокс Клип „Гладијатор Фајт“ од Штип. (**предлог проект по Јавниот повик**);

10. Спроведување на низа активности кои ќе придонесат кон подигање на свеста кај ромската популација за штетноста од малолетничките бракови и последиците од нив. Наслов на проектот: „Оженени се набрзина, ќе се каеш полека“ Истиот ќе го реализира Здружение на Ромите - Черења Штип (предлог проект по Јавниот повик)

11. Спроведување на предлог-проект: „Зајакнување на жените и девојките Ромки за искоренување на насилиството“. Ќе се спроведе анкетирање на над 200 жени и девојчиња со прашалник чии содржини ќе водат кон препознавање на родовообазираното насилиство. Ќе се спроведат две едукативни работилници и ќе испечати брошура во 100 примероци. Проектот ќе го реализира Ромска асоцијација за еднакви права – РОТА Штип. (предлог проект по Јавниот повик)

12. Мапирање во ромските населби во Штип преку анкетирање на минимум 100 жени и девојки Ромки и зголемено информирање на 80 % од жените и девојките Ромки за важноста на репродуктивното здравје, како и едукација на жените и девојките Ромки за нивните здраствени права. Проектот ќе го рализира Здружението за унапредување, поддршка и развој на ромската заедница – АРКА. (предлог проект по Јавниот повик)

Програмата за еднакви можности на Општина Штип за 2024 година ќе се финансира од буџетот на Општина Штип. Со програмата е предвидено да се потрошат средства во износ од 741.190 Денари.

Временска и буџетска рамка за реализација на Програмата за еднакви можности

Проблеми/ризици	Облици на делување	Програма/проект	Времетраење Денови/месеци	Буџет на проектот- денари/за една година	Одговорни за имплементација / Партнери	Извори на финансирање	Индикатори
1. Ризик за постоење и проширување на насилиство (булинг) меѓу учениците во основните училишта	Едукативни предавања за намалување на булингот во училиштата. Промовирање на „Насилството	Септември – октомври 2025	Не се потребни финансиски средства	Вработени во Отсек за превенција при СВР Штип Координаторка	Не се потребни финансиски средства	Број на ученици поделени по пол кои имаат посетено обука за булинг.	

	Упатство (прирачник) за креирање и засилување на протоколите за заштита од насилиство, злоупотреба и запоставување на децата во училиштата	Може да уништи „Детство“	Број на наставници кои се запознати со Упатството за креирање и засилување на протоколите за заштита од насилиство
2.	Потреба од координација на општинските служби за родова еднаквост,	Состаноци на интерсекторска група на Општина Штип за родова еднаквост	Претставници од НВО „Двојна Надеж“
3.	Недостаток на родова компонента во Годишните програми на одделенијата во општината со родово разделени податоци и родова анализа	Координација и работа со стручни лица, консултанти во подобрување на Програмите со внесување на родова компонента	Разгледување на Годишен буџет на Општина Штип, Годишни програми и извештаи на сектори и одделенија на Општина Штип како и на институции под надлежност на општината
4.	Недоволна запознаеност на младите од	Анкета за познавањата на учениците во прва година во средните	Број на ученици разделени по пол кои се анкетирани и

				запознати со ризиците од СПИБ и превенцијата од нив
5.	средните училишта во општината со опасностите од сексуално преносливите инфекции	училишта за СПБ, опасностите и ризиците кои ги носат, предавања за СПБ во сите средни училишта, повторно анкетирање со цел да се видат резултатите од предавањата, изготвен извештај за состојбата пред и после предавањата	анализа на резултати – доктори од ЦЗ 2 x 8.000 ден.(16.000) Предавања во сите средни училишта од доктори од ЦЗ 2 x 12.000 ден. (24.000 ден)	координаторка за еднакви можности, Заменик координаторка за еднакви можности
			Вкупно 40.000 ден.	
				Број на присуствни на јавни трибини, разделени по пол, кои добиле едукација за превенција од малагни заболувања

	подигање на свеста за превенција од болести на машките и женските репродуктивни органи;		на женско здравје 1.000 ден. печатење на флаери за заштита на женско здравје 3.000 ден.	
6.	Недоволна запознатост на невработените жените за придобивките што се нудат преку мерките од Оперативниот план на АВРМ и неговите компоненти кои се фокусираат на самовработување, вклучувајќи и лица со попреченост, како и можностите	Средба со работодавачи на локално ниво организирање на втор саем на кариери на локално и регионално ниво Циклус на средби насочени кон кариерен развој и економско јакнење на жените во нашата заедница	„Зајакнување на економските капацитети на невработените жени и млади од нашата локална заедница за полесно пласирање на пазарот на трудот“	Од 1 март до 30 април 2025 година Флаери- 2500 ден. Еко ташни-6800 ден Бецови – 3540 денари Канцелариски материјал за 50 учесници – 6350 денари
			Буквално: 38.000 ден.	Буџет на Општина Штип (предлог активности по јавен повик)

за обуки за стручни занимавања што се барани од работодавачите.	Надомест за проектен координатор – 12500 ден	Маици за волонтери – 7500 ден.	Вкупно: 39.190 ден.	Пазарот на трудот.
7. Потреба од помош и поддршка на специјализирани даватели на услуги на жртви на родово-базирано насилиство согласно законската регулатива (Закон за спречување и заштита од насилиство врз жените и семејно насилиство; Закон за социјална заштита), Истамбулска конвенција	Давање на финансиска поддршка за непречено функционирање на Центарот за интегративен пристап за жени жртви на секаков вид на насилиство кој долгти години го формира и одржува ЗГ „ЕХО“ од Штип.	„Обезбедување на сет на неопходните услуги за жени и девојки изложени на секаков вид на насилиство преку поддршка на функционирањето на Центарот за интегративен пристап до неопходните услуги за жени и девојки изложени на секаков вид на насилиство за период од 6 месеци за 2023 година“	Финансирање на трошоците за работа на Центар за интегративен пристап (дел од закупнина на канцеларија и режиски трошоците 6 месеци x 6.000 = 36.000 ден.	Претставници од НВО сектор - ЕХО (согласно јавен повик) (предлог активности по јавен повик
				Буџет на Општина Штип (помош, психосociјално советување и поддршка, како и економско зајакнување, ресоцијализација и реинтеграција на најмалку 60 жени жртви на насилиство и семејно насилиство

	Началку 6 месеци.		електронска база/ правник за 6 месеци по 8.000 ден. - 48.000 ден.
	1.Правна заштита 2.Психосоцијална поддршка, 3.Поддршка за економско јакнење 4.Ресоцијализација 5.Реинтеграција во заедницата на жртвите	Дел од хонорар на психолог/социјален работник за 6 месеци по 8.000 ден.- 48.000 ден.	
7. 8.	Состаноци на Мултисекторскиот тим на заедницата (МТЗ) за координирање на заеднички одговори на случаите на насилиство врз жените и девојчињата обезбедувајќи ефективна интервенција и заштита	Организирање на редовни полугодишни состаноци на Мултисекторски тим на заедницата за заштита на жените и девојките изложени на насилиство. 2 состаноци x 6.000ден.= 12.000 ден.	Вкупно: 204.000 ден.
	Организирање на спортско-рекреативни антистрес тренинзи и забавно-спорчки игри кои ја подобруваат флексибилноста, држењето и јачината на телото кое ќе придонесе за	"Зајакнување на психо-физичката состојба на жените преку бесплатни програми за фитнес рекреативни анти-стрес	Буџет на Општина Штип (предлог - активности по јавен повик) Претставници од НВО сектор - ЗГ ЕХО (согласно јавен повик)

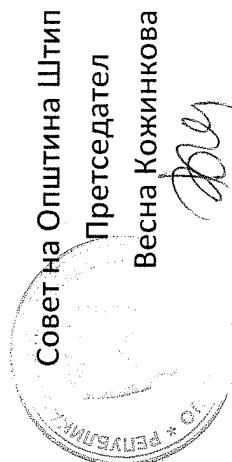
Дебелина, дијабетес тип 2, остеопороза како и одредени типови на канцер , поврзани со професијата на жените кои работат во канцеларија, во конфекции и слични работни места	одржување на психо- физичкото здравје и социјализација на жените	тренинзи“		
9.	Постоење на насилство врз жени и девојки	Вкупно : 120.000 денари	Камп за самоодбрана - прекинување на циклисот на насилиство преку самоодбрана – Safe space	Тренинзи во кик бокс со инструктор за 12 тренинзи во месец мај 2025 год. (по 3.000 денари од тренинг
10.	Постоење на малолетнички браќови кои резултираат со нарушување на психофизичкото здравје на девојчињата и момчињата од ромската етничка		Хонорар за координатор 15.000 денари Хонорар за едукатор на работилници 10.000 ден. Материјали за	Буџет на Општина Штип (предлог активности по јавен повик)

	Заедница	родителите на деца од 8 и 9 одделение во ОOU „Г. Делчев“ и ОOU „Д. Влахов“.	година.	работилници 4.000 ден. Храна и освежување за работилница 10.000 ден. Предавач за родители 4.000 ден. Освежување предавањата 6.000 ден. Кетеринг за тркалезна маса 3.000 ден. Панелисти за тркалезна маса 2 x 3.000 = 6.000 ден. Вкупно: 58.000 денари	ООУ Димитар Влахов „за штетните последици од малолетничките бракови
11.	Неинформираност на ромската популација за родово базираното насилиство, како да го препознаат, во сите негови форми, како да се однесуваат, каде да го пријават и кои	Склучување на меморандум за соработка со СВРМ, ЦСР, Општина Штип и АВРМ Подготовка на анкетен прашалник за препознавање на анкетниот	„Зајќнување на жените и девојките Ромки за искоренување на насилиството“	Ромска асоцијација за еднакви права – РОТА Штип Хонорар за координаторот на проектот : 30.000 денари	Буџет на Општина Штип (предлог активности по јавен повик)
			Од 1 март до 30 јуни 2025 година	Хонорар за координаторот на проектот : 30.000 денари	Опфатни во истражувањето 200 жени и девојки од ромската етничка заедница

институции се надлежни да постапуваат во случаите на родово базирано насилиство.	родово базирано насилиство. Анкетирање на 200 Ромки - жени и девојчиња Анализа на анкетините прашалници. 2 едукативни работилници со жени и девојки Ромки за видови и форми на родово базирано насилиство Подготвка на брошура за родово базирано насилиство која ќе биде испечатена во 100 примероци и дистрибуирана на населението	прашалник и анализа на добиените резултати 30.000 ден. Хонорар за анкетари 2 х10.000 ден вкупно 20.000 ден. Хонорар за едукатор на две работилници 10.000 ден. Материјали за 2 работилници за 60 учесници – 6.000 ден. Храна и освежување за две работилници 20.000 ден. Печатење на анкетни прашалници 1.000 ден.	дизајн и печатење на брошура 20.000 ден.

				Вкупно: 127.000 ден.	
Проблеми/ризици	Облици на делување	Програма/ проект	Времетраење деноови/месеци	Буџет на проектот- денари/за една година	Одговорни за имплементација / Партери
12. Недоволна запошнатост на жените Ромки за нивното репродуктивно здравје	Изработка на анкетен прашалник од страна на ангажиран експерт во соработка со координаторот на проектот. Обука за анкетар од страна на координаторот на проектот Спроведување на анкета на 100 испитанички, во населбите каде што живеат Роми. Анализа на спроведената анкета Две информативни средби	„Здрава жена и девојка - Здраво општество“	Три последователни месеци во текот на 2025 год.	Хонорар за координатор на проект 30.000 ден. Хонорари за експерти за подготовкa на анкетни прашалници 2x4.000 ден. вкупно 8.000 ден.	Здружение за унапредување поддршка и развој на ромската заедница „ЗУПР НВО АРКА“ – Штип

		ден.	
		хонорар за гинеколог 10.000 ден.	
		копирање на анкетни прашалници 1000 ден. Материјали за инфо-настап за 50 учесници 5.000 ден.	
		Вкупно: 79.000 ден.	
			Вкупно потребни средства за Годишната програма : 741.190 денари

Број 08-1076/1
28 јануари 2025 година
Штип